

NOTAT

25. oktober 2021

J. Nr. 21/12008

TOK

Forskel på sanktionering for jobparate kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere, som sanktioneres på baggrund af en underretning fra jobcentret

Forskel på sanktionering for jobparate kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere

Sanktionsreglerne på kontanthjælps- og dagpengeområdet er på en række områder forskellige.

- Dagpengemodtagere kan sanktioneres, såfremt *jobcenteret* rejser tvivl om den lediges rådighed og underretter a-kassen herom. Det kan fx være i forbindelse med udeblivelse fra samtaler, ophør i tilbud eller manglende jobsøgning. Det kan også være forhold i *a-kassen*, at dagpengemodtageren sanktioneres fx i forbindelse med selvforskyldt ledighed, manglende fremmøde til lovpligtige samtaler og generel tvivl om rådighed. Sanktionstyperne for en dagpengemodtager kan inddeles i fire kategorier:
 - Udelukkelse fra dagpenge i en periode
 - Karantæne for rådighed og selvforskyldt ledighed
 - Gentagelsesvirkning med arbejdskrav
 - Andre sanktioner med arbejdskrav

Dagpengemodtagere kan således miste retten til dagpenge. Den hyppigst anvendte sanktion er *karantæne for rådighed og selvforskyldt ledighed* efterfulgt af *udelukkelse af dagpenge i en periode*.

- En jobparat kontanthjælpsmodtager kan sanktioneres af kommunen, hvis den ledige uden rimelig grund udebliver fra samtaler eller tilbud, undlader at booke jobsamtale digitalt, undlader at tilmelde sig som arbejdssøgende, undlader at lægge sit CV på Jobnet, ophører i eller afviser arbejde uden rimelig grund, undlader at søge konkret job uden rimelig grund, undlader at registrere jobsøgning mv. Sanktionstyperne kan for en jobparat kontanthjælpsmodtager inddeles i tre kategorier:
 - Sanktion med én sanktionssats pr. dag, hvis forseelsen løber over tid (periodesanktion).
 - Sanktion med tre sanktionssatser, hvis forseelsen ikke løber over tid (punktsanktion). Højest én gang pr. måned.
 - Skærpet sanktion, hvis personen har fået en afgørelse om en af ovennævnte sanktioner, og personen på ny uden rimelig grund tilsidesætter pligten til at stå til rådighed. Personen modtager hjælp for de dage, hvor den pågældende deltager i tilbud mv. Hjælpen ophører, hvis personen udebliver i en hel kalendermåned.

Den hyppigst anvendte sanktion er *sanktion med tre sanktionssatser* efterfulgt af *sanktion med én sanktionsats pr. dag*, hvis forseelsen løber over tid.

Sanktionstyperne for hhv. dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere er altså forskellige. Ved en sammenligning af sanktionspraksis for jobparate kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere er det derfor nødvendigt at være opmærksom på regelgrundlaget.

Af *tabel 1* fremgår andel sanktionerede jobparate kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere (fordelt på underretninger fra jobcentret og forhold i a-kassen). Tabellen viser, at for den senest sammenlignelige periode (3. kvartal 2020) har kommunerne sanktioneret 9 pct. af de jobparate kontanthjælpsmodtagere, mens a-kasserne har sanktioneret 2 pct. af dagpengemodtagerne på baggrund af underretninger fra jobcentret vedr. manglende rådighed.

Tabel 1

Andel sanktionerede ydelsesmodtagere (pct.)

	Jobparate kontanthjælpsmodtagere	Dagpengemodtagere (underretninger fra jobcentret)	Dagpengemodtagere (forhold i a-kassen)
1. kvartal 2020	11,6	2,0	N/A
2. kvartal 2020	4,2	0,6	N/A
3. kvartal 2020	9,1	2,0	N/A
4. kvartal 2021	N/A	1,7	N/A
1.kvartal 2021	N/A	1,5	3,2

Anm.: Seneste data på kontanthjælpsområdet er fra 3. kvartal 2020. Det skyldes, at datakilden for de kommunale sanktioner er ændret fra KMD Aktiv til KY i 2021.

Data for 2. kvartal 2020 er påvirket af covid-19 situation i Danmark og suspensionen af beskæftigelsesindsatsen.

Data vedr. andelen af sanktioner afgivet på baggrund af forhold i a-kassen er først tilgængelige fra 1. kvartal 2021.

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Rådighedstilsyn med sanktionspraksis

Med *Trepartsaftalen om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser* fra august 2016 blev det aftalt at modernisere rådighedstilsynet og fremover basere tilsynet på registerbaserede nøgletal på tværs af a-kasser og kommuner. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) offentliggør nøgletal, monitorerer resultaterne og går i dialog med a-kasser og kommuner med mindre gode nøgletal.

Tilsyn med a-kassernes sanktionspraksis på rådighedsområdet

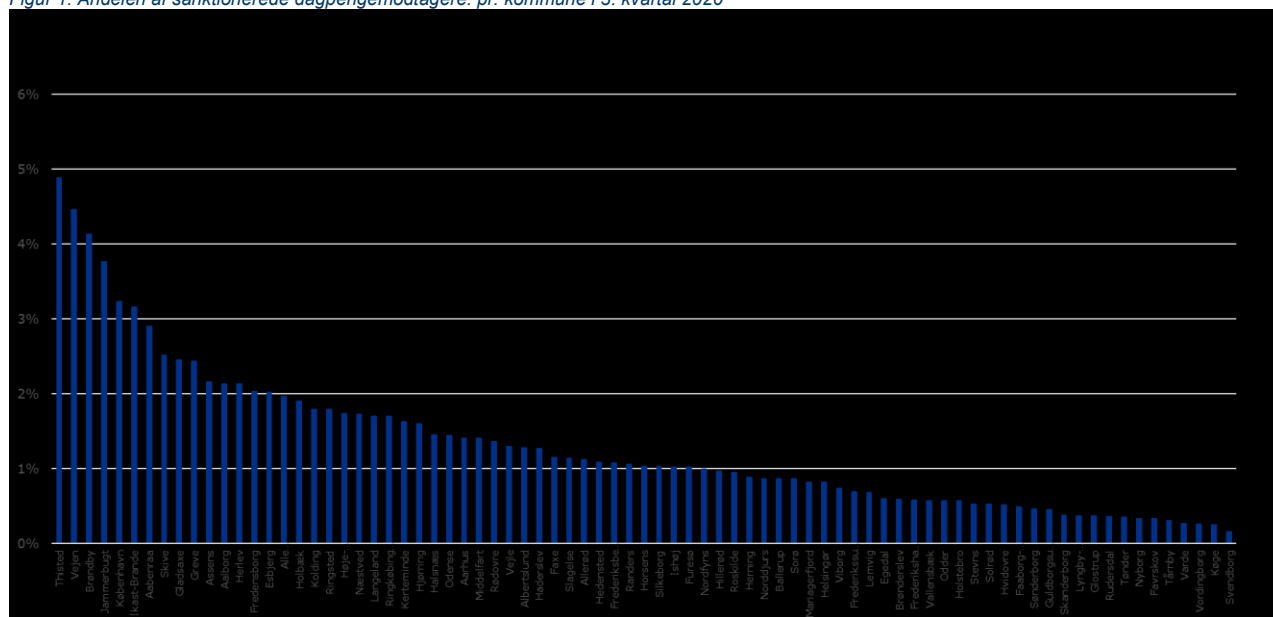
STAR monitorerer systematisk data om a-kassernes sanktionspraksis og udstiller en måling om a-kassernes sanktionspraksis fordelt på sanktioner afgivet på baggrund af:

- Underretninger, hvor jobcenteret rejser tvivl om den lediges rådighed og underretter a-kassen herom. Det kan fx være i forbindelse med udeblivelse fra samtaler, ophør i tilbud eller manglende jobsøgning.
- Forhold i a-kassen, fx i forbindelse med selvforskyldt ledighed, manglende fremmøde til lovpligtige samtaler og generel tvivl om rådighed.

Figur 1 viser andelen af dagpengemodtagere, som a-kasserne har sanktioneret pba. underretningspligtige hændelser i jobcenterne fordelt på kommuner. Figuren viser den kommunale variation i, hvor stor en andel af dagpengemodtagerne, der sanktioneres pba. af hændelser i jobcenteret.

For dagpengemodtagere (uanset a-kassetilhørsforhold) med bopælsadresse i fx Thisted ligger sanktionsandelen på knap 5 pct., mens den tilsvarende andel er godt under 0,5 pct. for dagpengemodtagere (uanset a-kassetilhørsforhold) med bopælsadresse i Svendborg.

Figur 1: Andelen af sanktionerede dagpengemodtagere, pr. kommune i 3. kvartal 2020

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Opfølgingsmodel for a-kassernes sanktionspraksis på rådighedsområdet

En høj andel af sanktionerede dagpengemodtagere kan således være et udtryk for, at mange af a-kassens dagpengemodtagere ikke lever op til reglerne, og at a-kassen derfor sanktionerer meget. Det kan også være et udtryk for, at a-kassen ikke i tilstrækkelig grad formår at vejlede sine medlemmer i forhold til en adfærd, som ligger inden for rammerne af gældende regler.

Omvendt er en lav sanktionsandel ikke nødvendigvis et udtryk for, at a-kassen ikke sanktionerer korrekt og efter gældende regler, men derimod har formået at vejlede medlemmerne på en sådan måde, at de har en adfærd, der er i overensstemmelse

med gældende regler. STAR har derfor ikke fastsat en generel grænseværdi for høj eller lav sanktionsandel.

STARs opfølgning over for a-kassernes sanktionspraksis består af en række forskellige tilsynsindsatser.

STAR monitorerer løbende de offentliggjorte sanktionsdata. Såfremt opgørelsen viser, at en a-kasse i hvert af de seneste tre kvartaler har en sanktionsandel, der er meget høj eller meget lav i forhold til de resterende a-kasser, kontaktes a-kassen.

STARs henvendelse til a-kasserne kan ske via telefonisk kontakt, et brev, drøftelse af målingen vedr. sanktionsandele på faste turnusmøder eller ved anmodning om gennemgang af stikprøve af a-kassens revisor. Endelig kan STAR foretage tilsynsmæssig behandling af enkeltsager i a-kassen.

Herudover foretager STAR opfølgning i form af undersøgelser af a-kassernes rådgighedsadministration, som a-kassernes revisorer gennemfører som led i STARs almindelige tilsyn med a-kasserne.

Målingen af sanktionspraksis i a-kasserne blev offentliggjort i forbindelse med offentliggørelsen af *A-kasseindblik* i september 2021, hvorfor der endnu ikke har været anledning til at følge op over for nogle a-kasser. Første opfølgning vil foregå senere på året i forbindelse opdateringen af data for 2. kvartal 2021.

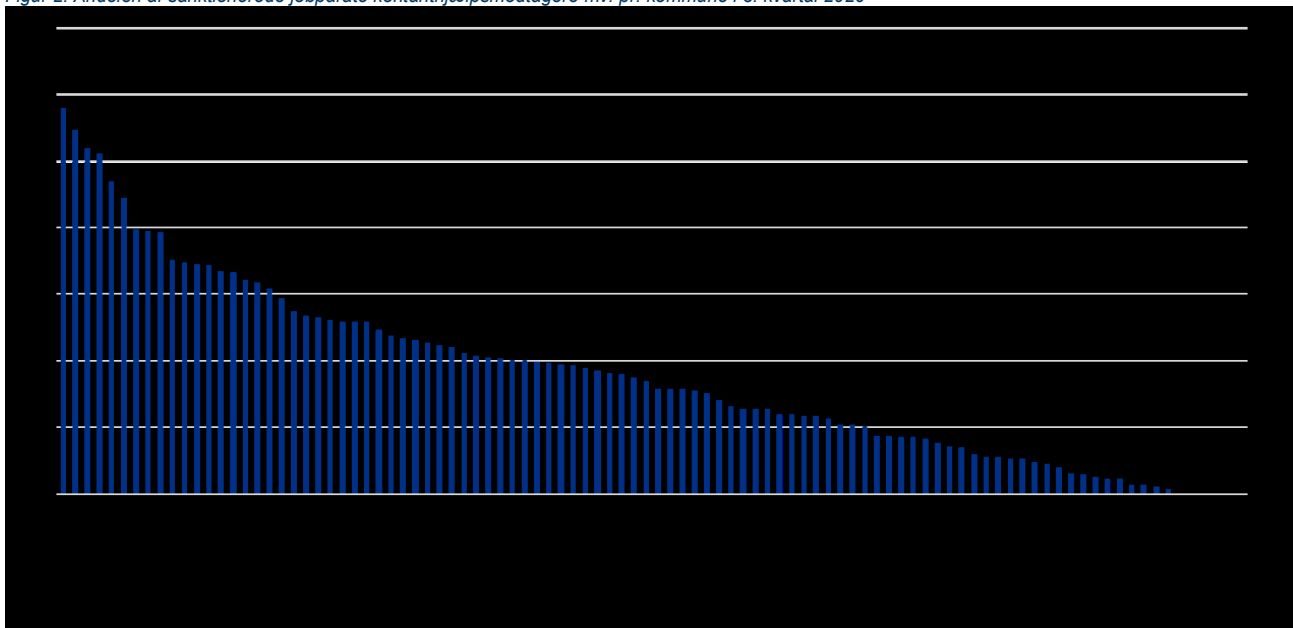
Tilsyn med kommunernes sanktionspraksis på rådgighedsområdet

STAR udstiller og monitorerer en måling af kommunernes sanktionspraksis over for kontanthjælpsmodtagere, uddannelseshjælpsmodtagere samt overgangs-, selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelsesmodtagere. Benchmarkingen omfatter jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate borgere.

STAR monitorerer bl.a. for at kunne følge op over for kommuner, der igennem en længere periode i særlig høj eller lav grad sanktionerer kontanthjælpsmodtagere mv. relativt i forhold til de andre kommuner. Det gælder også på kontanthjælpsområdet, at en sanktionspraksis med mange eller få sanktioner ikke nødvendigvis er et udtryk for god eller dårlig sanktionspraksis.

Figur 2 viser andelen af sanktionerede jobparate kontanthjælpsmodtagere mv. fordelt på kommune i 3. kvartal 2020.

Figur 2: Andelen af sanktionerede jobparate kontanthjælpsmodtagere mv. pr. kommune i 3. kvartal 2020

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Figuren viser fx, at bl.a. kommunerne Mariagerfjord (29,5 pct.), Nyborg (28,2 pct.) og Vejen (27,5 pct.) sanktionerer mest og over landsgennemsnittet, der er på 9,2 pct.

Kommunerne Roskilde (1,1 pct.) og Fredericia (1,1 pct.) sanktionerer mindst. Herudover sanktionerer 17 kommuner så få personer (0-3), at der ikke beregnes en sanktionsandel for kommunen. Figuren viser også, at der for gruppen af jobparate kontanthjælpsmodtagere er variation i sanktionspraksis mellem kommunerne.

Opfølgningsmodel for kommunernes sanktionspraksis på rådighedsområdet

Suspension af beskæftigelsesindsatsen som følge af covid-19, herunder reglerne om at stå til rådighed i perioden 12. marts til 27. maj 2020, har haft indflydelse på sanktionspraksis i kommunerne.

Som følge af covid-19 er det besluttet, at STARs opfølgning på kommunernes sanktionspraksis først igangsættes, når der er tre sammenhængende kvartaler, som ikke er berørt af restriktioner for beskæftigelsesindsatsen. Første opfølgning vil dermed tidligst kunne ske i januar 2022.

STAR følger op efter et "outlier"-princip, som er aftalt med KL, over for de kommuner, der i hvert af de seneste tre kvartaler har en sanktionsandel for alle målgrupper til sammen på mere end 12 pct. eller mindre end 4 pct.

STARs opfølgning baseres på enten brev til kommunen, anmodning om redegørelse fra kommunen, indkaldelse af jobcenterchef til møde med STAR, brev fra beskæftigelsesministeren eller ved at STAR foretager en behandling af enkeltssager i kommunerne.

Herudover vil målingen af sanktionsandel for jobparate kontanthjælpsmodtagere indgå i STARs opfølgning over for kommuner, der har en for stor andel jobparate kontanthjælpsmodtagere, der ikke registrerer jobsøgning. STAR vil i opfølgningen være opmærksom på samspillet mellem visningen af den kommunale sanktionspraksis for jobparate kontanthjælpsmodtagere og visningen af den registrerede jobsøgning. Det vil i henvendelsen til kommunen blive bemærket, hvis den lave jobsøgning ikke matches af et højt sanktionsniveau.